

Briselē, 2025. gada 20. oktobrī
(OR. en)

14250/25

**Starpiestāžu lieta:
2025/0180 (COD)**

**ENER 538
POLCOM 304
CODEC 1577**

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Saņēmējs: delegācijas

Iepr. dok. Nr.: 13869/25

Temats: Priekšlikums – EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA par pakāpenisku Krievijas dabasgāzes importa izbeigšanu, potenciālās energoatkarības uzraudzības uzlabošanu un Regulas (ES) 2017/1938 grozīšanu
– vispārēja pieeja

Pielikumā pievienota Padomes vispārējā pieeja attiecībā uz minēto priekšlikumu, ko Padome (Transports, telekomunikācijas un enerģētika) pieņēma savā 2025. gada 20. oktobra sanāksmē.

Ar vispārējo pieeju tiek noteikta Padomes provizoriskā nostāja attiecībā uz šo priekšlikumu, un tā ir pamats sarunām ar Eiropas Parlamentu.

2025/0180 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

**par pakāpenisku Krievijas dabasgāzes importa izbeigšanu, potenciālās energoatkarības
uzraudzības uzlabošanu un Regulas (ES) 2017/1938 grozīšanu**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību, jo īpaši tā 194. panta 2. punktu un 207. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ¹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ²,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

¹ OV C, ...

² OV C, ...

- (1) Krievijas Federācijas nelikumīgais pilna mēroga iebrukums Ukrainā 2022. gada februārī izgaismoja, cik dramatiski tirgus un drošību ietekmē pastāvošā atkarība no Krievijas dabasgāzes. Tāpēc valstu vai to valdību vadītāji 2022. gada 11. marta Versaļas deklarācijā vienojās pakāpeniski samazināt atkarību no Krievijas enerģijas un galu galā tai pielikt punktu. 2022. gada 8. marta paziņojumā *REPowerEU* un 2022. gada 18. maija plānā *REPowerEU* tika ierosināti konkrēti pasākumi, kas dotu iespēju droši, cenas ziņā pieejami un ilgtspējīgi pilnībā atteikties no Krievijas enerģijas importa. Kopš tā laika gāzes piegāžu diversifikācijā tā, lai to avots nebūtu Krievijas Federācija, ir panākts ievērojams progress. Tā kā Savienībā joprojām tiek ieviests ievērojams daudzums Krievijas dabasgāzes, Komisija savā 2025. gada 6. maija *REPowerEU* ceļvedī Krievijas enerģijas importa izbeigšanai izziņoja priekšlikumu tiesību aktam, kura mērķis ir pakāpeniski pilnībā izbeigt Krievijas gāzes importu un uzlabot pašreizējo satvaru energoatkarības risināšanai.
- (2) Jau pirms pilna mēroga militārā iebrukuma Ukrainā Krievijas Federācija enerģijas piegādi ne reizi vien bez brīdinājuma un pamatojuma samazināja un pārtrauca, kā arī kopš iebrukuma tā enerģijas piegādi ir izmantojusi par ieroci, kas liecina, ka pastāvošo atkarību no Krievijas gāzes piegādēm Krievijas Federācija ir sistemātiski izmantojusi tam, lai kaitētu Savienības ekonomikai. Tas ir radījis nopietnu negatīvu ietekmi uz dalībvalstīm un Savienības ekonomisko drošību kopumā. Tāpēc Savienība vairs nevar uzskatīt Krievijas Federāciju un tās enerģētikas uzņēmumus par uzticamiem enerģijas tirdzniecības partneriem.

- (3) Krievijas Federācija 2006. gada janvārī aukstuma viļņa vidū apturēja dabasgāzes piegādes vairākām Dienvidaustrumeiropas un Centrāleiropas valstīm, tā izraisot cenu pieaugumu un nodarot vai draudot nodarīt kaitējumu iedzīvotājiem. Krievijas Federācija 2009. gada 6. janvārī atkal pilnībā apturēja gāzes tranzītu caur Ukrainu, skarot 18 dalībvalstis, jo īpaši Centrāleiropas un Austrumeiropas valstis. Šī piegādes apturēšana noveda pie nopietniem gāzes tirgus traucējumiem reģionā un visā Savienībā. Dažās dalībvalstīs dabasgāzes plūsma gandrīz 14 dienas bija apturēta pavisam, tāpēc nācās ilgstoši atslēgt siltumapgādi skolās un rūpnīcās un izsludināt ārkārtas stāvokli. Krievijas Federācija 2014. gadā iebruka Krimā un to nelikumīgi anektēja, konfiscēja Ukrainas gāzes ražošanas aktīvus Krimā un samazināja gāzes piegādes vairākām dalībvalstīm, kuras bija paziņojušas par gāzes piegādi Ukrainai, tā izraisot tirgus traucējumus un cenu pieaugumu un kaitējot ekonomiskajai drošībai. Komisija iepriekš ir vairākkārt izmeklējusi Krievijas Federācijas valsts kontrolētā eksporta monopoluzņēmuma *Gazprom* Savienības konkurences noteikumu iespējamus pārkāpumus, un uzņēmums savu uzvedību tirgū pēc tam ir mainījis, lai kļiedētu Komisijas bažas par konkurences noteikumu pārkāpumiem. Minētie konkurences jautājumi vairākos gadījumos skāra *Gazprom* gāzes piegādes līgumos paredzētos tā sauktos “teritoriālos ierobežojumus”, kas aizliedz gāzes tālākpārdošanu ārpus mērķa valsts, kā arī pierādījumus, ka *Gazprom* negodīgi noteicis cenas un enerģijas piegādes padarījis atkarīgas no politiskām koncesijām attiecībā uz dalību Krievijas cauruļvadu projektos vai kontroles ieguvu pār Savienības energoaktīviem.

- (4) Neprovocētais un nepamatotais Krievijas Federācijas karš pret Ukrainu kopš 2022. gada februāra, ko pavadījusi gāzes piegādes samazinājumu izmantošana par ieroci apvienojumā ar tirgu manipulācijām, kuru īstenošanai izmantoti tīši gāzes plūsmu traucējumi, ir izgaismojis Savienības un tās dalībvalstu neaizsargātību un atkarību, kas nepārprotami var tieši un nopietni ietekmēt Savienības gāzes tirgus darbību, Savienības ekonomiku un tās drošības pamatintereses, kā arī tieši kaitēt Savienības iedzīvotājiem, jo enerģijas piegādes traucējumi var apdraudēt iedzīvotāju veselību vai dzīvību. Pierādījumi liecina, ka valsts kontrolētais uzņēmums *Gazprom* ir tīši manipulējis ar Savienības enerģijas tirgiem, lai kāpinātu enerģijas cenas. Lielas Savienībā esošas pazemes krātuves, ko kontrolē *Gazprom*, tika atstātas nepieredzēti zemā piepildījuma līmenī, un Krievijas uzņēmumi pirms iebrukuma samazināja pārdošanas apjomus Savienības gāzes mezglos un pilnībā pārtrauca izmantot paši savu tirdzniecības platformu, kas ietekmēja īstermiņa tirgus un saasināja jau tā saspringto piegādes situāciju pēc Krievijas Federācijas nelikumīgā iebrukuma Ukrainā. No 2022. gada marta Krievijas Federācija sistemātiski apturēja vai samazināja dabasgāzes piegādes dalībvalstīm, radot būtiskus traucējumus Savienības gāzes tirgū. Tas jo īpaši skāra piegādes Savienībai pa gāzes vadu *Yamal*, piegādes Somijai, kā arī cauruļvadu *Nord Stream 1*, kurā *Gazprom* vispirms samazināja plūsmas, bet galu galā piegādes pa cauruļvadu apturēja pavisam.
- (5) Krievijas Federācijas īstenotā gāzes piegādes izmantošana par ieroci un tirgus manipulācijas ar tīšiem gāzes plūsmu traucējumiem Savienībā izraisīja strauju enerģijas cenu kāpumu, kas 2022. gadā sasniedza vēl nepieredzētu līmeni – līdz astoņām reizēm virs iepriekšējo gadu vidējā rādītāja. No tā izrietošā nepieciešamība atrast alternatīvus gāzes piegādes avotus, mainīt piegādes maršrutus, piepildīt krātuves ziemei un rast risinājumus Savienības gāzes infrastruktūras pārslodzes problēmām 2022. gadā noveda pie krasām cenu svārstībām un nepieredzētiem cenu kāpumiem.

- (6) Ārkārtīgi augstās gāzes cenas noveda pie augstām elektroenerģijas cenām un citu energoproduktu cenu pieauguma, izraisot ilgstošu augstu inflāciju. Augsto enerģijas cenu izraisītā dziļā ekonomiskā krīze – daudzās dalībvalstīs ar negatīviem izaugsmes rādītājiem – apdraudēja Savienības ekonomiku, mazināja patērētāju pirktspēju un palielināja ražošanas izmaksas, apdraudot sociālo kohēziju un stabilitāti un pat iedzīvotāju dzīvību un veselību. Piegādes apturēšanas turklāt Savienībā radīja ļoti nopietnas problēmas attiecībā uz enerģijas piegādes drošību un piespieda 11 dalībvalstis izsludināt enerģētiskās krīzes līmeni saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1938³. Krievijas Federācija minētās krīzes laikā guva labumu no Savienības atkarības, lai ar tirgus manipulācijām no atlikušās enerģijas tirdzniecības ar Eiropu gūtu rekordlielu peļņu, un 2024. gadā tās ieņēmumi no gāzes importa joprojām bija 15 miljardi EUR. Šos ieņēmumus tā varēja izmantot, lai finansētu vēl citus ekonomiskus uzbrukumus Savienībai, tādējādi apdraudot ekonomisko drošību. Tos varēja izmantot arī tam, lai finansētu pret Ukrainu sāktu agresijas karu, kas nopietni apdraud Eiropas politisko un ekonomisko stabilitāti.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1938 (2017. gada 25. oktobris) par gāzes piegādes drošības aizsardzības pasākumiem un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 994/2010 (OV L 280, 28.10.2017., 1. lpp.).

- (7) Nesenā krīze apliecināja: lai saglabātu tirgus stabilitāti un aizsargātu iedzīvotāju dzīvību un veselību, kā arī Savienības drošības pamatintereses, ir nepieciešamas uzticamas tirdzniecības attiecības ar partneriem, kas piegādā energoproduktus, tostarp arī tādēļ, ka Savienība ir lielā mērā atkarīga no enerģijas importa no trešām valstīm. Turpmākas enerģijas piegādes no Krievijas Federācijas Savienību pakļautu pastāvīgiem ekonomiskiem un drošības riskiem; tādējādi tā enerģijas piegādes drošību nevis palielinātu, bet gan samazinātu. Pat atkarība no mazākiem Krievijas gāzes importa apjomiem, ja Krievijas Federācija tos izmanto ļaunprātīgi, var būtiski izkropļot cenu dinamiku – pat ja tikai uz laiku – un radīt traucējumus enerģijas tirgos, it sevišķi reģionos, kas joprojām ir lielā mērā atkarīgi no Krievijas Federācijas gāzes importa. Ņemot vērā ilgstošo un konsekventu tirgus manipulāciju un piegādes traucējumu modeli, kā arī faktu, ka Krievijas Federācijas valdība gāzes tirdzniecību ir konsekventi izmantojusi kā ieroci rīcībpolitikas, nevis tirdzniecības mērķu sasniegšanai, ir lietderīgi veikt pasākumus, lai novērstu Savienības pastāvīgo neaizsargātību, kuras cēlonis ir Krievijas Federācijas cauruļvadu dabasgāzes un sašķidrinātās dabasgāzes (SDG) imports.

- (8) Šīs regulas 3. pantā paredzētie starptautisko darījumu ierobežojumi ir saskanīgi ar Savienības ārējām darbībām citās jomās, kā paredz Līguma par Eiropas Savienību (LES) 21. panta 3. punkts. Savienības un Krievijas Federācijas attiecību stāvoklis pēdējos gados – jo īpaši kopš 2022. gada – ir ievērojami pasliktinājies. Attiecību pasliktināšanās iemesls ir tas, ka Krievijas Federācija klaji neievēro starptautiskās tiesības, un it sevišķi neprovocētais un nepamatotais Krievijas agresijas karš pret Ukrainu. Reagējot uz Krievijas Federācijas darbībām pret Ukrainu, Savienība kopš 2014. gada jūlija ir pakāpeniski noteikusi pasākumus, kas ierobežo tirdzniecību ar Krievijas Federāciju. Ievērojot izņēmumus, kas piemērojami saskaņā ar Līgumu par Pasaules Tirdzniecības organizācijas izveidošanu – jo īpaši ar 1994. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību XXI pantu (“Izņēmumi drošībai”) – un analogiskus izņēmumus, ko paredz Partnerības un sadarbības nolīgums ar Krievijas Federāciju, Savienībai ir atļauts no Krievijas Federācijas importētajām precēm nepiešķirt priekšrocības, kādas piešķirtas līdzīgiem produktiem, kurus importē no citām valstīm (lielākās labvēlības režīms). Tas nozīmē, ka Savienībai nav liegts noteikt aizliegumus vai ierobežojumus preču importam no Krievijas Federācijas, ja Savienība uzskata, ka šādi pasākumi laikā, kad starptautiskajās attiecībās starp Savienību un Krievijas Federāciju ir pastāvīga ārkārtas situācija, ir nepieciešami Savienības drošības pamatinteresu aizsardzībai.
- (9) SDG importa diversifikācija ir būtiska Savienības enerģētiskās drošības stiprināšanai un uzturēšanai. Lai pilnībā novērstu risku, ka Krievijas uzņēmumu turējumā esošā SDG termināļu jaudas ilgtermiņa rezervēšana varētu tikt izmantota tam, ka, piekopjot jaudas iekrāšanas praksi, tiek bloķēts imports no alternatīviem avotiem, valsts regulatoriem un konkurences iestādēm attiecīgā gadījumā pilnībā jāizmanto spēcīgie juridiskie instrumenti, kas ir pieejami saskaņā ar valsts un Eiropas enerģētikas un konkurences tiesību aktiem.

- (10) Komisija ir rūpīgi novērtējusi, kā Savienību un tās dalībvalstis varētu ietekmēt iespējamais aizliegums importēt Krievijas dabasgāzi. Faktiski kopš 2022. gada ir veikts sagatavošanās darbs un publicētas vairākas detalizētas analīzes par pakāpeniskas pilnīgas Krievijas gāzes importa izbeigšanas sekām, un Komisija varēja izmantot arī daudzas apspriešanās ar ieinteresētajām personām, ārējiem ekspertiem un aģentūrām, kā arī pētījumus par pakāpeniskas Krievijas gāzes importa izbeigšanas ietekmi. Komisijas analīze rāda, ka Krievijas dabasgāzes importa izbeigšanai, ja tā noritēs pakāpeniski, koordinēti un labi sagatavoti un solidaritātes garā, tai, visticamāk, būs ierobežota ietekme uz Savienības enerģijas cenām un ka tā Savienības enerģijas piegādes drošību nevis apdraudēs, bet gan uzlabos, jo Savienības tirgus pametīs neuzticams tirdzniecības partneris. Kā izklāstīts *REPowerEU* ceļvedī, plāna *REPowerEU* īstenošana jau tagad ir samazinājusi Savienības atkarību no Krievijas Federācijas piegādēm – piemēram, ir ieviesti gāzes pieprasījuma samazināšanas un atjaunīgo energoresursu apguves paātrināšanas pasākumi, kā arī aktīvi atbalstīta enerģijas piegāžu diversifikācija un palielināta Savienības spēja aizstāvēt savas intereses, ieviešot kopīgus gāzes iepirkumus. Ietekmes novērtējums turklāt rāda, ka, savlaicīgi koordinējot diversifikācijas rīcībpolitikas, var izvairīties no negatīvas ietekmes uz cenām vai piegādēm.

- (11) Ierosinātā regula ir pilnībā saderīga ar Savienības stratēģiju, kuras mērķis ir samazināt atkarību no fosilo degvielu importa, veicinot dekarbonizāciju un strauji paplašinot iekšzemē saražotos tīras enerģijas apjomus. Kā izklāstīts *REPowerEU* ceļvedī, plāna *REPowerEU* īstenošana jau ir palīdzējusi būtiski ietaupīt gāzi, proti, no 2022. līdz 2024. gadam ietaupīti vairāk nekā 60 miljardi kubikmetru gāzes gadā, un tas Savienībai devis iespēju samazināt atkarību no Krievijas Federācijas piegādēm. Atkarības samazināšanu bija iespējams panākt ar pasākumiem, kas vērsti uz gāzes pieprasījuma samazināšanu vai zaļās pārkārtošanās paātrināšanu, paātrinot vēja un saules enerģijas ražošanas jaudu izvēršanu, kas ievērojami palielinātu atjaunīgo energoresursu īpatsvaru energoresursu struktūrā, kā arī aktīvi atbalstot enerģijas piegāžu dažādošanu un ar kopīgiem gāzes iepirkumiem palielinot ES spēju aizstāvēt savas intereses. Turklāt paredzams, ka ar pilnīgu enerģētikas pārkārtošanas īstenošanu, neseno Lētākas enerģijas rīcības plānu un citiem pasākumiem, jo īpaši investīcijām tādu energoietilpīgu produktu mazoglekļa alternatīvu ražošanā kā mēslošanas līdzekļi, līdz 2030. gadam tiks aizstāti līdz pat 100 miljardiem kubikmetru dabasgāzes. Tas atvieglēs pakāpenisku atteikšanos no Krievijas Federācijas gāzes importa.
- (11.a) Gatavojot diversifikācijas plānus, Komisijai koordinētā veidā un solidaritātes garā būtu jāsadarbojas ar dalībvalstīm, jo īpaši Centrāleiropā un Dienvidaustrumeiropā, lai apzinātu alternatīvas dabasgāzes piegādes. Papildus piegādes drošības uzlabošanai jaunas piegādes varētu arī kompensēt zaudētos ieņēmumus, izmantojot esošo infrastruktūru, kas iepriekš tika lietota Krievijas gāzes transportēšanai.
- (12) Saskaņā ar Versaļas deklarāciju un paziņojumu *REPowerEU* daudzi gāzes importētāji jau ir pārtraukuši vai ievērojami samazinājuši gāzes piegādes no Krievijas Federācijas. Kā norādīts ietekmes novērtējumā, no atlikušajiem gāzes apjomiem, ko paredz spēkā esošie piegādes līgumi, var pakāpeniski atteikties bez būtiskas ekonomiskas ietekmes vai piegādes drošības apdraudējuma, jo pasaules gāzes tirgū ir pieejams pietiekami daudz alternatīvo piegādātāju, Savienības gāzes tirgus ir labi starpsavienots un ir pieejama pietiekama importa infrastruktūra.

- (12.a) Dažos gadījumos SDG kravās pārvadā dažādās valstīs ražotu SDG maisījumu. Aizliegums būtu jāpiemēro arī tiem šādās kravās ietvertiem gāzes daudzumiem, ko ražo Krievijā. Ja importētāji var nepārprotami dokumentēt ārpus Krievijas ražotās attiecīgās SDG daļas, vajadzētu būt iespējai importēt SDG kravā ietvertos SDG daudzumus, kuru izcelsme nav Krievijā.
- (13) Īstermiņa piegādes līgumi attiecas uz mazākiem apjomiem nekā lieli ilgtermiņa piegādes līgumi, ko importētāji noslēguši ar Krievijas uzņēmumiem. Jebkurā gadījumā šo spēkā esošo īstermiņa piegādes līgumu termiņš beigsies drīz pēc šīs regulas stāšanās spēkā. Tas nozīmē, ka risks, ko ekonomiskajai drošībai varētu radīt spēkā esoši īstermiņa piegādes līgumi, ir zems. Tāpēc ir lietderīgi spēkā esošos īstermiņa piegādes līgumus atbrīvot no importa aizlieguma tūlītējas piemērošanas, paredzot pārejas posmu līdz 2026. gada 17. jūnijam.
- (14) Atbrīvojums no gāzes importa aizlieguma, kas piemērojams no 2026. gada 1. janvāra, būtu jāpiešķir arī spēkā esošajiem ilgtermiņa piegādes līgumiem. Importētājiem, kuri noslēguši ilgtermiņa piegādes līgumus, parasti vajadzīgs vairāk laika, lai atrastu alternatīvus piegādes maršrūtus un avotus, nekā īstermiņa līgumu turētājiem, arī tāpēc, ka ilgtermiņa piegādes līgumi konkrētajā periodā parasti aptver būtiski lielākus apjomus nekā īstermiņa piegādes līgumi. Tādēļ būtu jāparedz pārejas laiks, lai ilgtermiņa piegādes līgumu turētājiem dotu pietiekami daudz laika organizēti diversificēt piegādes.

- (15) Dažas valstis bez izejas uz jūru, kurām gāze joprojām tiek piegādāta saskaņā ar spēkā esošajiem Krievijas cauruļvadu gāzes ilgtermiņa piegādes līgumiem, jo īpaši skārušas nesenās izmaiņas piegādes maršrutos no Krievijas Federācijas, jo tām ir pieejami tikai daži alternatīvi maršruti nolīgtās gāzes transportēšanai vai tādu nav vispār. Lai situāciju labotu, piegādātāji no citām dalībvalstīm pašlaik nodrošina cauruļvadu gāzes piegādi ar īstermiņa piegādes līgumiem, kuri noslēgti ar piegādātājiem no Krievijas Federācijas un kuru īstenošanai izmanto nepārslogotus starpsavienojuma punktus. Ņemot vērā šo ļoti specifisko situāciju, pārejas laiks, kas nepieciešams, lai atrastu jaunus piegādātājus, būtu jāpiemēro arī minētajiem īstermiņa piegādes līgumiem, kuri noslēgti ar piegādātājiem no Krievijas Federācijas nolūkā apgādāt valstis bez izejas uz jūru, kuras skar Krievijas gāzes piegādes maršrutu izmaiņas.
- (16) Lai gan šķiet pamatoti no Krievijas gāzes importa aizlieguma tūlītējas piemērošanas atbrīvot spēkā esošos “pagātnes” līgumus, šāds atbrīvojums nebūtu jāattiecina uz visiem līgumiem, kas noslēgti pirms šīs regulas stāšanās spēkā. Krievijas piegādātājiem var būt stimuls laikā no šīs regulas Komisijas priekšlikuma publicēšanas līdz brīdim, kad aizliegums palielināt pašreizējos piegādes apjomus stājas spēkā, noslēgt jaunus līgumus, palielināt apjomus, izdarot izmaiņas spēkā esošajos līgumos, vai izmantot elastības iespējas, ko paredz spēkā esošie līgumi. Lai nodrošinātu, ka šīs regulas rezultātā imports no Krievijas Federācijas samazinās, nevis palielinās, regulā būtu jāizvairās radīt stimulus uzņēmumiem noslēgt jaunus Krievijas gāzes importa līgumus laikposmā no šīs regulas Komisijas priekšlikuma publicēšanas līdz brīdim, kad aizliegums stājas spēkā. Valstu vai to valdību vadītāji jau 2022. gada martā apņēmas pakāpeniski izbeigt Krievijas gāzes piegādes; Komisija, pamatojoties uz šo apņemšanos, ierosināja *REPowerEU* stratēģiju, plānu *REPowerEU* un *REPowerEU* ceļvedi. Vēlākais līdz ar šīs regulas priekšlikuma publicēšanas dienu līgumus, kas noslēgti pēc minētās dienas, vairs nebija piemēroti uzskatīt par “pagātnes” līgumiem. Tāpēc uz līgumiem, kas noslēgti pēc 2025. gada 17. jūnija, nebūtu jāattiecina ārkārtas pārejas noteikumi, kuri piemērojami spēkā esošajiem īstermiņa un ilgtermiņa piegādes līgumiem.

- (17) Lai izvairītos no tā, ka spēkā esošajos piegādes līgumos paredzētie importa apjomi tiek palielināti, šīs regulas vajadzībām grozījumi spēkā esošajos piegādes līgumos būtu jāuzskata par jauniem līgumiem, kā arī pārejas periods nebūtu jāattiecina uz importa apjomiem, kas palielināti, izmantojot līgumiskās elastības iespējas. Būtu jāparedz izņēmumi attiecībā uz noteiktiem gadījumiem, kad jāveic grozījumi spēkā esošajos līgumos, ar noteikumu, ka tie nepalielina nolīgtos daudzumus vai piegādes laiku. Cenu svārstības, kas izriet no cenu indeksācijas, kura jau ir paredzēta spēkā esošajos piegādes līgumos, nav esošo piegādes līgumu grozījums.
- (18) Ar šo regulu tiek noteikts skaidrs juridisks aizliegums importēt Krievijas dabasgāzi; tas ir suverēns Savienības akts, pār kuru gāzes importētājiem nav kontroles un ar kuru dabasgāzes importēšana no Krievijas Federācijas tiek atzīta par nelikumīgu; šai regulai ir tiešas juridiskas sekas un tā dalībvalstīm nedod nekādu rīcības brīvību attiecībā uz tās piemērošanu.
- (19) Atšķirībā no citām precēm dabasgāze ir viendabīga prece, ko tirgo lielos apjomos, un tirgotāji vairumtirdzniecības līmenī to bieži vairākkārt pārdod tālāk. Ņemot vērā to, ka ir īpaši sarežģīti izsekot dabasgāzes izcelsmei, un paturot prātā, ka Krievijas piegādātāji varētu mēģināt apiet šo regulu, piemēram, pārdošanā izmantojot starpniekus vai gāzi pārkraujot vai transportējot caur citām valstīm, šai regulai būtu jānodrošina iedarbīgs satvars aizlieguma apiešanas novēršanai. Tāpēc attiecīgajām iestādēm vajadzētu būt iespējai veikt vajadzīgos pasākumus, lai noteiktu, vai Savienības muitas teritorijā tiek ievestas dabasgāzes piegādes no Krievijas Federācijas, izmantojot shēmas, kas izveidotas šīs regulas noteikumu apiešanai. Nosakot, vai dabasgāze tiek laista brīvā apgrozībā Savienībā, muitas dienestiem vajadzētu ne tikai paļauties uz muitas deklarācijā sniegto informāciju, bet arī, pamatojoties uz citu pieejamo informāciju, gadījumā, ja muitas dienesti to uzskata par nepieciešamu, tiem būtu jāļauj novērtēt, vai Savienībā ievestu preci faktiski ir paredzēts laist brīvā apgrozībā. Regulā būtu arī jāparedz prasība noteikt Savienībā importētās dabasgāzes ražotājvalsti un piegādes ķēdi.

- (20) Jo īpaši dabasgāzes importētājiem vajadzētu būt pienākumam sniegt iestādēm visu informāciju, kas vajadzīga, lai noteiktu Savienībā importētās dabasgāzes ražotājvalsti un izlemtu, vai uz importēto gāzi attiecas vispārējais aizliegums vai kāds no tā izņēmumiem. Jēdziens “izcelsme” saskaņā ar Savienības tiesību aktiem muitas jomā ne vienmēr var ļaut noteikt importētās gāzes ražotājvalsti, piemēram, ja pēc izvešanas no Krievijas Federācijas gāze ir pārstrādāta (piemēram, sašķidrināta vai regazificēta). Tāpēc regulai būtu jāreglamentē arī gadījumi, kad “izcelsmes” valsts saskaņā ar Savienības tiesību aktiem muitas jomā atšķiras no gāzes ražotājvalsts, un būtu jāparedz mehānisms, ar ko pārbaudītu, vai dabasgāze ir iegūta vai sašķidrināta Krievijas Federācijā. Aizliegums būtu jāattiecina uz jebkuru gāzi, kas pirms tās importēšanas Eiropas Savienībā tika eksportēta no Krievijas Federācijas, izmantojot tiešu eksportu no Krievijas uz ES vai netiešu eksportu caur kādu trešo valsti, izņemot tranzīta gadījumā.
- (20.a) Ņemot vērā cauruļvadu gāzes un SDG īpatnības un, lai nodrošinātu raitu ražotājvalsts un iespējamo atbrīvojumu nosacījumu pārbaudes procesu, pirms gāze nonāk Savienības muitas teritorijā, būtu jāievieš iepriekšējas atļaujas piešķiršanas process. Ja nav saņemta atļauja, imports būtu jāatsaka. Atļaujas izsniedzējas iestādes būtu iepriekš jāinformē par paredzēto importu Savienībā, un tām būtu jāiesniedz informācija, kas vajadzīga, lai pārbaudītu ražotājvalsti vai to, vai ir izpildīti šajā regulā paredzētie atbrīvojuma nosacījumi. Lai gan atļaujas izsniedzējām iestādēm atļauju būtu jācenšas izdot laikposmā no brīža, kad importētājs sniedz informāciju, līdz plānotajai ievēšanai muitas teritorijā, nolūkā atvieglot gāzes importu ES, tās lēmumu var pieņemt arī vēlākā posmā, jo īpaši, ja pastāv šaubas par sniegto informāciju. Iepriekšēja atļauja neskar muitas dienestu esošās izpildes pilnvaras. Minētais pienākums nebūtu jāattiecina uz dabasgāzes importu no gāzes ražotājvalstīm, ja Savienība iepriekš ir importējusi ievērojamus apjomus no šīm valstīm un ja šīs valstis vai nu ir pierādījušas, ka nevēlas atbalstīt Krievijas gāzes nozari, ieviešot Krievijas gāzes importa aizliegumu, ierobežojošus pasākumus, kas vērsti pret Krievijas gāzes infrastruktūru, Krievijas gāzes uzņēmumiem vai personām, kuras pārvalda šādus uzņēmumus, vai ja šo valstu rīcībā nav nepieciešamās infrastruktūras, lai importētu cauruļvadu dabasgāzi vai SDG. Komisijai būtu jāizveido šādu valstu saraksts.

- (20.b) Atļaujas izsniedzējām iestādēm un muitas dienestiem, ja tie nav vieni un tie paši, vajadzētu būt iespējai pieprasīt visu informāciju, kas vajadzīga, lai novērtētu importa likumību. Tiem vajadzētu būt arī iespējai paļauties uz informāciju no citiem avotiem. Tā kā līgumiskie nosacījumi, kas nosaka novērtējumam būtiskos elementus, bieži vien ir sarežģīti, iestādēm būtu jāpiešķir pilnvaras pieprasīt importētājiem detalizētu līgumisko informāciju, tostarp visu piegādes līgumu tekstu, izņemot informāciju par cenu, ja tas ir nepieciešams, lai izprastu konkrētu klauzulu kontekstu vai atsauces uz citiem līguma noteikumiem. Regulā būtu jāiekļauj noteikumi, kas nodrošina attiecīgo uzņēmumu komercnoslēpumu efektīvu aizsardzību.
- (21) Daļa Krievijas gāzes pārvades infrastruktūras ir tieši savienota ar Savienību, un daži tranzīta cauruļvadi, kas savieno Krieviju ar Savienību, šķērso trešās valstis, un tiem pašlaik nav izejas punktu starp Krievijas Federāciju un Savienību. Tāpēc regulā būtu jāpieņem, ka tādas dabasgāzes izcelsme, kas importēta Savienībā caur robežām, starpsavienotājiem vai starpsavienojuma punktiem starp Krievijas Federāciju un Savienību, Baltkrieviju un Savienību vai kas caur *TurkStream* nonāk starpsavienojuma punktā *Strandzha 2/Malkoclar*, ir Krievijas Federācija vai ka tā tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas, tādējādi aizstājot prasību iesniegt pierādījumus par ražotājvalsti. Ja tiek apgalvots, ka dabasgāzei, kas nonāk pie minētajām robežām, starpsavienotājiem vai starpsavienojuma punktiem, tiek piemērota “tranzīta” procedūra caur Krievijas Federāciju, būtu jāpiemēro stingras kontroles. Krievijas Federācija ir nozīmīga gāzes eksportētāja, un tai iepriekš nav bijusi vērā ņemama loma kā gāzes tranzītvalstij vairāku faktoru dēļ, piemēram, – regazifikācijas infrastruktūras trūkums, gāzes tirdzniecības organizēšana Krievijas Federācijā, izmantojot cauruļvadu eksporta monopolu, Krievijas gāzes uzņēmumu uzņēmējdarbības modeļi, kas nav balstīti uz tranzīta organizēšanu, un Krievijas Federācijas ģeogrāfiskā atrašanās vieta. Tādēļ un, ņemot vērā stimulus Krievijas piegādātājiem apiet importa aizliegumu, muitas dienestiem būtu jāatsaka tādu dabasgāzes apjomu imports, kas, kā tiek apgalvots, ir tranzītā, ja vien nav iespējams sniegt nepārprotamus pierādījumus, kas pierāda, ka gāze ir bijusi tranzītā caur Krievijas Federāciju un ka tā ir ražota valstī, kas nav Krievijas Federācija. Iesniegtajiem dokumentiem būtu jānodrošina importētās gāzes izsekojamība līdz ražošanas vietai.

- (21.a) Turklāt ievērojami dabasgāzes apjomi var tikt ievesti Savienībā arī saskaņā ar “tranzīta” procedūru. Tā kā stingrie gāzes importa uzraudzības noteikumi, piemēram, par iepriekšēju atļaujas saņemšanu, neattiecas uz gāzi, kas šķērso Savienību saskaņā ar “tranzīta” procedūru, ir lietderīgi paredzēt konkrētus aizsardzības pasākumus tranzīta uzraudzības režīma veidā, kas ļauj muitai efektīvi uzraudzīt gāzes plūsmas, kam piemērota “tranzīta” procedūra, lai nodrošinātu, ka dabasgāze, kas šķērso Savienību saskaņā ar “tranzīta” procedūru, galu galā nenonāk brīvā apgrozībā Savienībā.
- (22) Saskaņā ar lojālas sadarbības principu atļaujas izsniedzējām iestādēm, muitas dienestiem, regulatīvajām iestādēm, kompetentajām iestādēm, Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūrai (*ACER*) un Komisijai būtu jāsadarbojas, lai īstenotu šīs regulas noteikumus, un jāapmainās ar attiecīgo informāciju, jo īpaši attiecībā uz to atbrīvojumu novērtēšanu, ar kuriem atļauj Krievijas dabasgāzes importu pēc 2026. gada 1. janvāra. Muitas dienestu, regulatīvo iestāžu, kompetento iestāžu un *ACER* rīcībā vajadzētu būt rīkiem un datubāzēm, kas nepieciešami, lai vajadzības gadījumā nodrošinātu, ka valstu iestādes un iestādes dažādās dalībvalstīs var apmainīties ar attiecīgo informāciju. *ACER* ar savu lietpratību būtu jāsniedz ieguldījums īstenošanas uzraudzības procesā. Lai sekmētu vajadzīgo sadarbīgā kopīgo informācijas sistēmu izveidi, Komisija un dalībvalstis var izpētīt iespējas izmantot budžetu, kas ir pieejams saskaņā ar Iekšējās drošības fondu (IDF). Muitas dienestiem katru mēnesi būtu jāinformē regulatīvās iestādes, kompetentās iestādes un Komisija par svarīgākajiem elementiem, kas attiecas uz Krievijas gāzes importa attīstību, piemēram, par daudzumiem, kas importēti saskaņā ar ilgtermiņa vai īstermiņa piegādes līgumiem, ieejas punktiem vai līgumpartneriem.

- (23) Pieredze, kas gūta, pakāpeniski izbeidzot Krievijas gāzes piegādes caur Ukrainu, liecina, ka laba sagatavošanās un koordinācija solidaritātes garā var palīdzēt efektīvi izvairīties no tirgus traucējumiem vai piegādes drošības problēmām, ko varētu radīt gāzes piegādātāju maiņa. Lai koordinēti sagatavotos Krievijas gāzes izmantošanas pilnīgai pakāpeniskai izbeigšanai 2028. gadā un dotu tirgum pietiekami daudz laika sagatavoties izrietošajām izmaiņām tā, lai netiktu apdraudēta gāzes piegādes drošība vai būtiski ietekmētas enerģijas cenas, dalībvalstīm būtu jāsagatavo nacionālie diversifikācijas plāni un tie jāiesniedz līdz 2026. gada 1. martam. Uz minētajiem plāniem būtu jāattiecina dienesta noslēpuma noteikumi, un tie nebūtu jāizpauž bez attiecīgās dalībvalsts piekrišanas. Tajos būtu jāapraksta pasākumi, kas paredzēti valsts vai reģionālā līmenī, lai samazinātu pieprasījumu, veicinātu atjaunīgās enerģijas ražošanu un nodrošinātu alternatīvas piegādes, kā arī iespējamie tehniskie, līgumiskie vai regulatīvie šķēršļi, kas varētu sarežģīt diversifikācijas procesu. Tā kā diversifikācijas procesam var būt nepieciešama pasākumu koordinēšana valsts, reģionālā vai Savienības līmenī, Komisijai būtu jānovērtē nacionālie diversifikācijas plāni ar iespēju vajadzības gadījumā sniegt ieteikumus ar pielāgojumu ierosinājumiem.
- (24) Versaļas deklarācijā valstu vai to valdību vadītāji apņēmas pakāpeniski izbeigt ne tikai dabasgāzes piegādes no Krievijas Federācijas, bet arī citas enerģijas piegādes, jo īpaši naftas piegādes. Lai gan ierobežojošie pasākumi ar mērķi nodrošināt Krievijas Federācijas naftas importa pakāpenisku izbeigšanu jau ir ieviesti un naftas imports ir ievērojami samazinājies, var būt vajadzīgi konkrēti sagatavošanās pasākumi un koordinācija ar kaimiņvalstīm, lai turpinātu Krievijas naftas izmantošanas pakāpenisku izbeigšanu. Tāpēc dalībvalstīm būtu jāsagatavo nacionālie diversifikācijas plāni arī attiecībā uz naftu, un ir jāparedz iespēja, ka Komisija var sniegt ieteikumus par šiem plāniem. Uz minētajiem plāniem būtu jāattiecina dienesta noslēpuma noteikumi, un tie nebūtu jāizpauž bez attiecīgās dalībvalsts piekrišanas.

- (25) 2022. un 2023. gada gāzes krīzes laikā gūtā pieredze liecina, ka, lai uzraudzītu gāzes piegādi Savienībā, būtiska nozīme ir tam, lai būtu pieejama visaptveroša informācija par piegādes situāciju un iespējamo piegādes atkarību. Tāpēc Krievijas gāzes importētājiem, kas izmanto šajā regulā noteiktos atbrīvojumus, būtu jāiesniedz Komisijai visa informācija, kas vajadzīga, lai efektīvi izvērtētu iespējamos riskus attiecībā uz gāzes tirdzniecību. Minētajā informācijā būtu jāiekļauj svarīgi attiecīgo gāzes piegādes līgumu parametri vai pat veselas teksta daļas, izņemot informāciju par cenu, ja tas ir nepieciešams, lai izprastu konkrētu klauzulu kontekstu vai atsauces uz citiem līguma noteikumiem. Uzraugot gāzes piegādi Savienībā, Komisijai būtu jāņem vērā arī muitas dienestu sniegtā informācija par importu un nacionālajos diversifikācijas plānos iekļautā informācija. Komisijai par pakāpenisko izbeigšanu Savienības līmenī būtu regulāri jāinformē ar Regulu (ES) 2017/1938 izveidotā Gāzes koordinācijas grupa un jāsniedz ikgadējs ziņojums par Krievijas gāzes izmantošanas pakāpenisku izbeigšanu, kam var pievienot konkrētus Savienības ieteikumus un darbības, kas atteikšanos palīdzētu paātrināt.
- (26) Dalībvalstīm un Savienībai būtu cieši jāsadarbojas šīs regulas īstenošanā, tostarp saistībā ar iespējamām strīdu izšķiršanas procedūrām. Attiecīgā gadījumā Regulā (ES) Nr. 1219/2012 ⁴ un Regulā (ES) Nr. 912/2014 ⁵ ir sīkāk izklāstīta informācija par sadarbību un finansiālās atbildības sadalījumu starp dalībvalstīm un Savienību attiecībā uz iespējamām investora un valsts strīdu izšķiršanas lietām, kas saistītas ar šo regulu.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1219/2012 (2012. gada 12. decembris), ar ko nosaka pārejas pasākumus divpusējiem ieguldījumu nolīgumiem starp dalībvalstīm un trešām valstīm (OV L 351, 20.12.2012., 40. lpp.).

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 912/2014 (2014. gada 23. jūlijs), ar ko izveido sistēmu tādas finansiālās atbildības noregulējumam, kura saistīta ar ieguldītāja un valsts strīdu izšķiršanas šķīrējtiesām, kas izveidotas ar starptautiskiem nolīgumiem, kuros Eiropas Savienība ir puse (OV L 257, 28.8.2014., 121. lpp.).

- (26.a) Ņemot vērā Krievijas Federācijas neseno praksi vienpusēji mainīt un kavēt saskaņotās tiesas un šķīrējtiesas procedūras, ne skartās personas, ne Savienību un dalībvalstis nevar uzskatīt par atbildīgām par nevienu spriedumu, šķīrējtiesas nolēmumu vai citiem tiesas nolēmumiem, kas pieņemti nelikumīgās procedūrās, attiecībā uz kurām attiecīgajā jurisdikcijā nav reālas piekļuves tiesiskās aizsardzības līdzekļiem.
- (27) Savienība ir izveidojusi spēcīgu tiesisko regulējumu nolūkā nodrošināt pastāvīgu gāzes piegādes drošību un koordinēti risināt iespējamās piegādes krīzes, tostarp uzliekot dalībvalstīm pienākumu nodrošināt efektīvu un operatīvu solidaritāti ar kaimiņvalstīm, kurām vajadzīga gāze. Komisijai attiecībā uz gāzes piegādi būtu pastāvīgi jāuzrauga norises attiecībā uz tirgus riskiem, ko Savienības, reģionālā un dalībvalstu līmenī rada gāzes tirdzniecība ar Krievijas Federāciju. Pēkšņu un būtisku notikumu gadījumā, piemēram, ja būtiska importa infrastruktūra kļūst nepieejama vai rodas cita veida ievērojami piegādes traucējumi, kas nopietni apdraud vienas vai vairāku dalībvalstu piegādes drošību, ir lietderīgi pilnvarot Komisiju veikt nepieciešamos ārkārtas pasākumus, vienā vai vairākās dalībvalstīs apturot šajā regulā noteiktos dabasgāzes vai SDG importa aizliegumus. Šādā situācijā Komisijai vajadzētu būt arī iespējai apturēt pienākumu pirms ievešanas Savienības muitas teritorijā iesniegt pierādījumu par ražotājvalsti, lai īsā laikā atvieglotu papildu importu. Šādai atļaujai vajadzētu būt ierobežotai laikā, un Komisijas īstenošanas lēmumā būtu jānosaka konkrēti papildu nosacījumi, ar kuriem nodrošina, ka jebkāda šāda apturēšana attiecas tikai un vienīgi uz apdraudējuma novēršanu. Komisijai būtu jāinformē Gāzes koordinācijas grupa un cieši jāuzrauga jebkādas šādas pagaidu apturēšanas piemērošana.
- (28) Ar šo regulu ieviestie pasākumi pilnībā atbilst enerģētiskās solidaritātes principam. Atkarība no Krievijas gāzes importa dažādās dalībvalstīs atšķiras, un daudzas dalībvalstis jau ir veikušas pasākumus ar mērķi pakāpeniski izbeigt Krievijas gāzes izmantošanu. Šī regula nodrošinās ES mērogā saskaņotu pieeju Krievijas gāzes izmantošanas pakāpeniskai izbeigšanai, saglabājot solidaritāti starp dalībvalstīm.

- (29) Tā kā šīs regulas mērķus attiecībā uz to, kā uzraugāma iespējama atkarība no gāzes, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs tā, lai tiktu nodrošināta koordinācija un nerastos tirgus sadrumstalotības risks, bet tos var labāk un efektīvāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.
- (30) Ņemot vērā to, cik svarīgi Savienībai ir bez kavēšanās pakāpeniski izbeigt turpmāku Savienības ekonomisko atkarību no gāzes importa no Krievijas Federācijas, šai regulai būtu jāstājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Tirgus dalībniekiem bija dots ievērojams laiks pielāgot savu piegādes portfeli pēc 2022. gada marta *Versaļas deklarācijas* un šīs regulas priekšlikuma pieņemšanas 2025. gada 17. jūnijā. Tomēr šķiet lietderīgi paredzēt pārejas periodu, lai gāzes piegādātāji, kas vēl nav pielāgojuši savas piegādes stratēģijas, varētu veikt vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu šīs regulas prasības. Tāpēc aizliegums importēt gāzi no Krievijas Federācijas būtu jāpiemēro tikai no [OV: lūgums ievietot datumu, kas ir sešas nedēļas pēc šīs regulas stāšanās spēkā]. Lai importētāji, kuriem ir spēkā esoši piegādes līgumi, un importētāji, kas noslēdz jaunus līgumus, varētu savlaicīgi un bez plānotā gāzes importa traucējumiem kārtot vajadzīgās iepriekšējas atļaujas formalitātes, šajā regulā paredzētie dažādie atļauju piešķiršanas procesi būtu jāpiemēro jau pirms tam, kad aizliegums importēt gāzi no Krievijas Federācijas kļūs piemērojams.

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu izveido satvaru, kā efektīvi novērst Savienības eksponētību būtiskiem tirdzniecības un piegādes drošības riskiem, ko rada gāzes tirdzniecība ar Krievijas Federāciju, proti, tā paredz:

- a) pakāpeniski aizliegt dabasgāzes importu no Krievijas Federācijas;
- b) noteikumus, kā efektīvi īstenot un uzraudzīt minēto aizliegumu, kā arī pakāpenisku atteikšanos no naftas importa no Krievijas Federācijas;
- c) noteikumus, kā labāk novērtēt enerģijas piegādes drošību Savienībā.

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “dabasgāze” ir gāze, kas kombinētajā nomenklatūrā (KN) apzīmēta ar kodiem 2711 11 00 un 2711 21 00;
- 2) “SDG” ir sašķidrināta dabasgāze, kas KN apzīmēta ar kodu 2711 11 00;
- 3) “dabasgāze gāzveida stāvoklī” ir dabasgāze, kas KN apzīmēta ar kodu 2711 21 00;
- 3.a) “maisījumi” ir SDG apjomu maisījumi no dažādām izcelsmes valstīm;
- 4) “ilgtermiņa piegādes līgums” ir līgums par dabasgāzes piegādi, kura termiņš pārsniedz vienu gadu un kas nav dabasgāzes atvasinātais instruments;
- 5) “īstermiņa piegādes līgums” ir līgums par dabasgāzes piegādi, kura termiņš nepārsniedz vienu gadu un kas nav dabasgāzes atvasinātais instruments;
- 5.a) “ražotājvalsts” ir valsts, kurā iegūst dabasgāzi. Ja dabasgāze, kas iegūta citās valstīs, nevis Krievijas Federācijā, ir sašķidrināta vai regazificēta Krievijas Federācijā, par ražotājvalsti tiek uzskatīta Krievijas Federācija;
- 6) “valsts bez izejas uz jūru” ir valsts, kuru pilnībā ieskauj sauszeme un kurai nav tiešas piekļuves jūrai;

- 6.b) “imports” ir preču laišana brīvā apgrozībā, kā minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013 201. pantā;
- 7) “importētājs” ir fiziska vai juridiska persona, kas ir deklarētājs attiecīgajā muitas deklarācijā, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013 5. panta 15) punktā, vai – citos gadījumos – fiziska vai juridiska persona, tostarp radniecīgi uzņēmumi, kas ieved preces Savienības muitas teritorijā;
- 7.a) “radniecīgs uzņēmums” ir uzņēmums, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/34/ES ⁶ 2. panta 12) punktā;
- 8) “muitas dienests” ir muitas dienests, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013 ⁷ 5. panta 1) punktā;
- 8.a) “atļaujas izsniedzēja iestāde” ir iestāde, kas ir kompetenta izskatīt atļaujas pieprasījumus, kuri iesniegti, ievērojot 7. panta 1. un 2. punktu;
- 9) “kompetentā iestāde” ir kompetentā iestāde, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/1938 ⁸ 2. panta 7) punktā;
- 10) “regulatīvā iestāde” ir regulatīvā iestāde, kas norīkota, ievērojot Direktīvas (ES) 2024/1788 76. panta 1. punktu;

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/34/ES (2013. gada 26. jūnijs) par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK (OV L 182, 29.6.2013., 19. lpp.).

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp.).

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1938 (2017. gada 25. oktobris) par gāzes piegādes drošības aizsardzības pasākumiem un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 994/2010 (OV L 280, 28.10.2017., 1. lpp.).

- 11) “kontrolē” ir kontrolē, kā definēts Direktīvas (ES) 2024/1788 2. panta 55) punktā;
- 12) [...]
- 13) “starp savienojuma punkts” ir starp savienojuma punkts, kā definēts Direktīvas (ES) 2024/1788 2. panta 63) punktā;
- 13.a) “starp savienotājs” ir starp savienotājs, kā definēts Direktīvas (ES) 2024/1788 2. panta 39) punktā;
- 14) “ieejas punkts” ir ieejas punkts, kā definēts Direktīvas (ES) 2024/1788 2. panta 61) punktā;
- 14.a) “piegādes punkts” ir fiziska vai virtuāla vieta, kura norādīta gāzes piegādes līgumā un kurā pārdevējam ir jāpiegādā dabasgāze un pircējam tā ir jāsaņem;
- 15) [...]
- 16) “nolīgtie daudzumi” ir dabasgāzes daudzumi, ko pircējam ir pienākums iegādāties un pārdevējam ir pienākums nodrošināt, kā norādīts sākotnējā piegādes līgumā, bet izņemot apjomus, kas izriet no līguma noteikumiem, kuri paredz daudzuma izmaiņas bāzes daudzumos, piemēram, uz augšu noapaļotos daudzumos, frakcionālos daudzumos, uzvijas daudzumos, vai citas apjoma modifikācijas saskaņā ar līguma noteikumiem, izņemot apmaksātus izlīdzinošos daudzumus, kuri apmaksāti pirms 2025. gada 17. jūnija;
- 16.a) “uz augšu noapaļotie daudzumi” ir dabasgāzes apjomi, kas konkrētā gadā pievienoti gada nolīgtajam daudzumam, lai nodrošinātu, ka pēdējo kravu noapaļo uz augšu līdz veselai kravai;

- 16.b) “frakcionālie daudzumi” ir dabasgāzes apjomi, kas pārnesti uz nākamajiem līguma gadiem, ja gada laikā piegādātais daudzums ir lielāks vai mazāks par koriģēto gadā nolīgto daudzumu pēc korekcijām; šie apjomi var būt gan pozitīvi, gan negatīvi;
- 16.c) “uzvijas daudzumi” ir dabasgāzes apjomi, kas pēc izvēles jāpievieno gadā nolīgtajam daudzumam, pamatojoties uz piegādes līgumiem un pēc līguma puses ieskatiem;
- 17) “apmaksātie izlīdzinošie daudzumi” ir dabasgāzes apjomi, kuru piegādi pircējam ir tiesības vai pienākums pieņemt un par to samaksāt nākamajos periodos, ievērojot minimālās “ņem vai maksā” prasības un lai kompensētu jebkādu iztrūkumu daudzumos, kuri nolīgti, bet nav pieņemti iepriekšējos periodos, kā paredzēts ilgtermiņa piegādes līgumā;
- 18) “piegādes grafiks” ir grafiks vai plāns, par kuru vienojušās gāzes piegādes līguma puses un kurā norādīti gāzes daudzumi, kas pārdevējam jāpiegādā un pircējam jāsaņem noteiktos laika intervālos, tostarp piegādes laiks, vieta un nosacījumi, kā noteikts piegādes līgumā vai jebkādās saistītās darbības procedūrās;
- 19) “nominācija” ir nominācija, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2024/1789 ⁹ 2. panta 8) punktā;
- 20) “nafta” ir jēlnafta, dabasgāzes kondensāti, naftas pārstrādes izejvielas, piedevas un skābekļa savienojumi un citi ogļūdeņraži un naftas produkti, uz kuriem attiecas KN kodi 2709 un 2710.

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1789 (2024. gada 13. jūnijs) par atjaunīgās gāzes, dabasgāzes un ūdeņraža iekšējiem tirgiem un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1227/2011, (ES) 2017/1938, (ES) 2019/942 un (ES) 2022/869 un Lēmumu (ES) 2017/684 un atceļ Regulu (EK) Nr. 715/2009 (OV L, 2024/1789, 15.7.2024.).

II NODAĻA

DABASGĀZES IMPORTA NO KRIEVIJAS FEDERĀCIJAS PAKĀPENISKS AIZLIEGUMS

3. pants

Dabasgāzes importa no Krievijas Federācijas aizliegums

1. Ir aizliegts pa cauruļvadiem importēt tādu dabasgāzi gāzveida stāvoklī, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas, ja vien nav piemērojams kāds no 4. pantā paredzētajiem atbrīvojumiem.
2. Ir aizliegts importēt SDG, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas, vai kura iegūta no tādas dabasgāzes gāzveida stāvoklī, kas iegūta Krievijas Federācijā, ja vien nav piemērojams kāds no 4. pantā paredzētajiem atbrīvojumiem. Šo aizliegumu piemēro arī tādai maisījumu sastāvā esošai SDG, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas.

4. pants

Spēkā esošajiem piegādes līgumiem piemērojamais pārejas posms

1. Šīs regulas 3. pantu piemēro no 2026. gada 17. jūnija, ja atļaujas izsniedzējām iestādēm var pierādīt, ka 3. pantā minētais dabasgāzes imports tiek veikts saskaņā ar īstermiņa piegādes līgumu, kas noslēgts pirms 2025. gada 17. jūnija un pēc tam nav grozīts, ja vien uz grozījumu neattiecas 4. punkts.
2. Šīs regulas 3. pantu piemēro no 2028. gada 1. janvāra, ja atļaujas izsniedzējām iestādēm var pierādīt, ka:
 - a) 3. pantā minētais dabasgāzes imports tiek veikts saskaņā ar īstermiņa piegādes līgumu ar piegādi uz valsti bez izejas uz jūru, kas nepieciešams, lai izpildītu ilgtermiņa piegādes līgumu saskaņā ar b) apakšpunktu, un
 - b) pastāv ilgtermiņa piegādes līgums, kas paredz, ka valstij bez izejas uz jūru tiks piegādāta pa cauruļvadiem importēta dabasgāze gāzveida stāvoklī:
 - i) kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas;
 - ii) saistībā ar kuru piegādi sākotnējā piegādes punktā pie ES robežas ar trešo valsti vairs nevar veikt, un
 - iii) kas noslēgts pirms 2025. gada 17. jūnija un pēc tam nav grozīts, ja vien uz grozījumu neattiecas 4. punkts.

3. Šīs regulas 3. pantu piemēro no 2028. gada 1. janvāra, ja atļaujas izsniedzējām iestādēm var pierādīt, ka 3. pantā minētais dabasgāzes imports tiek veikts saskaņā ar ilgtermiņa piegādes līgumu, kas noslēgts pirms 2025. gada 17. jūnija un pēc tam nav grozīts, ja vien uz grozījumu neattiecas 4. punkts.
4. Atbrīvojumus, kas paredzēti 1. līdz 3. punktā, piemēro arī attiecībā uz spēkā esošajiem piegādes līgumiem ar šādiem grozījumiem:
 - a) nolīgto daudzumu samazināšana;
 - b) cenu un maksu pazemināšana;
 - c) konfidencialitātes klauzulu grozīšana;
 - ca) darbības procedūru, piemēram, saziņas procedūru, grozīšana;
 - d) izmaiņas līguma pušu adresēs;
 - e) līgumsaistību nodošana starp radniecīgiem uzņēmumiem;
 - f) izmaiņas, kas nepieciešamas saistībā ar tiesvedības vai šķīrējtiesas procedūrām; vai
 - g) attiecībā uz valstīm bez izejas uz jūru – izmaiņas starp valstu piegādes punktiem.
5. Saskaņā ar 1., 2. un 3. punktu importētie daudzumi nepārsniedz nolīgtos daudzumus.

5. *pants*

[...]

6. *pants*

[...]

III NODAĻA

ATĻAUJA, ATTIECĪGĀS INFORMĀCIJAS IESNIEGŠANA UN APMAIŅA

7. pants

Atļauja un importētāju iesniegtā attiecīgā informācija

1. Ja, ievērojot 4. pantu, tiek pieprasīts atbrīvojums tādas dabasgāzes importam, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas, importam ir vajadzīga iepriekšēja atļauja. Atļaujas izsniedzējām iestādēm tiek sniegta visa informācija, kas vajadzīga, lai novērtētu, vai ir izpildīti 4. pantā paredzētie nosacījumi.

Minētā informācija ietver vismaz šādas ziņas:

- a) gāzes piegādes līguma noslēgšanas datums;
- b) gāzes piegādes līguma ilgums;
- c) nolīgtie daudzumi, tostarp visas augšupējās vai lejupējās elastības tiesības;
- d) gāzes piegādes līguma pušu identitāte, tostarp – ES reģistrētām pusēm – uzņēmēju reģistrācijas un identifikācijas (*EORI*) numurs;
- e) [...]
- ea) SDG maisījumu gadījumā – dokumentācija, kas pierāda attiecīgos Krievijas gāzes un gāzes, kas nav Krievijas gāze, daudzumus maisījumā un apliecina sajaukšanas procesu;
- f) attiecībā uz SDG importu – sašķidrināšanas vieta un pirmās iekraušanas osta;

- g) piegādes punkti, arī iespējamā elastība attiecībā uz piegādes punktu; un
- h) jebkādi grozījumi gāzes piegādes līgumā, norādot grozījuma saturu un datumu, izņemot grozījumus, kas attiecas tikai uz gāzes cenu.

Ja tiek pieprasīts atbrīvojums saskaņā ar 4. pantu un gāzes cena ir grozīta 2025. gada 17. jūnijā vai vēlāk, tiek sniegta informācija par cenas grozījumu.

Prasīto informāciju atļaujas izsniedzējai iestādei iesniedz ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms ievešanas muitas teritorijā.

2. Dabasgāzes importam, ja ražotājvalsts nav Krievijas Federācija, ir vajadzīga iepriekšēja atļauja, izņemot gadījumus, kad uz minēto importu attiecas 3. punkts. Atļaujas izsniedzējām iestādēm dalībvalstī, kurā gāzi paredzēts laist brīvā apgrozībā, ne vēlāk kā piecas darbdienu pirms tās ievešanas muitas teritorijā tiek iesniegti pierādījumi, kas apliecina minētās dabasgāzes ražotājvalsti.
3. Iepriekšēja atļauja nav vajadzīga, ja gāze tiek importēta no tādas valsts, kura ražo gāzi un 2024. gadā uz Savienību ir eksportējusi vairāk nekā 5 mljrd. m³ dabasgāzes, un ir vai nu aizliegusi Krievijas gāzes importu, vai piemēro citus ierobežojošus pasākumus attiecībā uz Krievijas gāzi, vai kurā nav gāzes infrastruktūras, kas ļautu importēt SDG vai cauruļvadu gāzi. Ne vēlāk kā piecas dienas pēc šīs regulas stāšanās spēkā Komisija ar īstenošanas lēmumu izveido šādu valstu sarakstu un vajadzības gadījumā to atjaunina. Ziņojumā, kas sagatavots, ievērojot 15. panta 1. punktu, iekļauj novērtējumu par to, cik efektīvs ir iepriekšējas atļaujas piešķiršanas process, ievērojot 7. panta 2. punktu.

- 3.a Atļaujas izsniedzējas iestādes un muitas dienesti, ja tie nav vieni un tie paši, vai citas 9. un 10. pantā minētajā uzraudzībā iesaistītās iestādes var pieprasīt sīkāku informāciju, ja tiek uzskatīts, ka minētā informācija ir vajadzīga, lai novērtētu, vai ir izpildīti 3. un 4. pantā paredzētie nosacījumi. Tie var paļauties arī uz informāciju no citiem avotiem. Atļaujas izsniedzējas iestādes jo īpaši var prasīt iesniegt dažu gāzes piegādes līguma noteikumu pilnu tekstu vai visu gāzes piegādes līguma tekstu, izņemot informāciju par cenu, jo īpaši tad, ja daži līguma noteikumi ir savstarpēji saistīti vai ja minētajā novērtējumā izšķiroša nozīme ir pilnīgām zināšanām par līguma noteikumu formulējumu. Ja sniegtā informācija nav pārliecinoša, muitas dienesti var atteikt preču laišanu brīvā apgrozībā.
4. Uzskata, ka dabasgāze, ko paredzēts importēt Savienībā pāri robežām vai caur starpsavienotājiem vai starpsavienojuma punktiem starp Savienību un Krievijas Federāciju vai Baltkrieviju, vai caur starpsavienojuma punktu *Strandzha 2/Malkoclar (TurkStream)*, tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas, ja vien ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms ievešanas muitas teritorijā atļaujas izsniedzējām iestādēm nevar sniegt nepārprotamus pierādījumus, kas apliecina, ka dabasgāze:
- a) ir bijusi tranzītā caur Krievijas Federāciju; un
 - b) ka Krievijas Federācija nav ražotājvalsts.
5. Ja dabasgāzi caur ES transportē no trešās valsts uz trešo valsti saskaņā ar Savienības Muitas kodeksā paredzēto tranzīta procedūru, atļaujas izsniedzējas iestādes un muitas dienesti, ja tie nav vieni un tie paši, ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms plānotā tranzīta tiek informēti par:
- a) tranzītam paredzētās dabasgāzes ražotājvalsti, ja vien šāda informācija nav pieejama;
 - b) plānotajiem vai faktiskajiem nominācijas grafikiem, kuros precizēts tranzītā esošās gāzes apjoms, tranzīta laiks un ieejas un izejas punkti, attiecīgā gadījumā norādot datus ar dienas granularitāti;

- c) gāzes piegādes līgumos norādītajiem apjomi un piegādes punktiem; un
- d) attiecīgā gadījumā – līgumu starp pārdevēju vai pircēju, vai jebkuru starpniekvienību un attiecīgajiem pārvades sistēmu operatoriem Savienībā.

Atļaujas izsniedzējas iestādes pārbauda datu konsekveni un saņemto informāciju nekavējoties kopīgo ar muitas dienestiem, ja tie nav vieni un tie paši.

8. pants

[...]

9. pants

Efektīva uzraudzība un izpilde

Atļaujas izsniedzējas iestādes un attiecīgā gadījumā muitas dienesti un Energoregulatoru sadarbības aģentūra (*ACER*) nodrošina II nodaļas noteikumu efektīvu uzraudzību, vajadzības gadījumā pilnībā izmantojot savas izpildes pilnvaras, un cieši sadarbojas ar attiecīgajām valsts iestādēm, citu dalībvalstu iestādēm, *ACER* vai Komisiju.

10. pants

Atļaujas izsniedzēja iestāde, sadarbība un informācijas apmaiņa

1. Atļaujas izsniedzēja iestāde ir muitas dienests, ja vien dalībvalsts minētajā nolūkā nenorīko citu iestādi. Dalībvalstis informē Komisiju, ja tās par atļaujas izsniedzēju iestādi norīko iestādi, kas nav muitas dienests.

2. Atļaujas izsniedzējas iestādes sadarbojas un ar informāciju, kas saņemta par dabasgāzes importu, apmainās ar regulatīvajām iestādēm, kompetentajām iestādēm un attiecīgā gadījumā muitas dienestiem, kā arī *ACER* un Komisiju saskaņā ar saviem uzdevumiem, pienākumiem un kompetencēm un tiktāl, ciktāl iespējams, lai nodrošinātu, ka tiek efektīvi novērtēts, vai ir izpildīti šīs regulas 3. un 4. pantā paredzētie nosacījumi.
3. Atļaujas izsniedzējas iestādes vai attiecīgā gadījumā muitas dienesti katru mēnesi regulatīvajām iestādēm, kompetentajām iestādēm, *ACER* un Komisijai sniedz jaunāko informāciju par svarīgākajiem elementiem, kas saistīti ar tādas dabasgāzes importa attīstību, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas, piemēram, par daudzumiem, kas importēti saskaņā ar ilgtermiņa vai īstermiņa piegādes līgumiem, par ieejas punktiem vai līgumpartneriem. Šī jaunākā informācija aptver arī galvenās norises saistībā ar Krievijas gāzi, ko Savienībā ievad saskaņā ar 7. panta 5. punktā minēto tranzīta procedūru.
4. Atļaujas izsniedzējas iestādes un attiecīgā gadījumā muitas dienesti no dažādām dalībvalstīm apmainās, ciktāl tas nepieciešams, ar informāciju, kas saņemta par dabasgāzes importu, un savstarpēji sadarbojas, lai nodrošinātu efektīvu izpildi un izvairītos no pasākumu apiešanas. Tie izmanto esošos rīkus un datubāzes, kas ļauj efektīvi apmainīties ar attiecīgo informāciju starp valsts iestādēm savā dalībvalstī un iestādēm citās dalībvalstīs, vai vajadzības gadījumā šādus rīkus ievieš.
5. Līdz 2026. gada 31. augustam un 2027. gada 31. augustam *ACER*, balstoties uz datiem, kas saņemti saskaņā ar šo regulu, un uz savu informāciju, publicē ziņojumu, kurā sniegts pārskats par līgumiem par tādas dabasgāzes piegādi, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas, un kurā novērtēta diversifikācijas ietekme uz enerģijas tirgiem. Attiecīgā gadījumā ziņojums aptver arī datus par Krievijas gāzi, ko Savienībā ievad saskaņā ar 7. panta 5. punktā minēto tranzīta procedūru.
6. Lai sekmētu šīs regulas izpildes panākšanu, Komisija un *ACER* vajadzības gadījumā ar atļaujas izsniedzējām iestādēm un attiecīgā gadījumā muitas dienestiem apmainās ar to rīcībā esošo attiecīgo informāciju par tādas dabasgāzes importa līgumiem, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas.

NACIONĀLIE DIVERSIFIKĀCIJAS PLĀNI

11. pants

Nacionālie dabasgāzes diversifikācijas plāni

1. Katra dalībvalsts līdz 2028. gada 1. janvārim, kas ir termiņš, kurā sākas importa no Krievijas Federācijas pilnīgs aizliegums, izstrādā diversifikācijas plānu, kurā aprakstīti pasākumi, atskaites punkti un iespējamie šķēršļi to gāzes piegāžu diversifikācijai, lai pārtrauktu jebkādas tādas dabasgāzes importu, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas.

Pirmajā daļā minēto pienākumu nepiemēro, ja dalībvalstis, jo īpaši, pamatojoties uz informāciju, kas sniegta, ievērojot Regulas (ES) 2017/1938 14. panta 6. punktu, var Komisijai pierādīt, ka tās nesaņem dabasgāzi, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas. Dalībvalstis to pierāda Komisijai līdz dienai, kad Komisijai tiek paziņoti nacionālie diversifikācijas plāni. Komisija informē Gāzes koordinācijas grupu par tām dalībvalstīm, kuras ir atbrīvotas no nacionālā diversifikācijas plāna izstrādes.

2. Nacionālajā dabasgāzes diversifikācijas plānā iekļauj visu turpmāk minēto:
 - a) pieejamā informācija par tās dabasgāzes importa apjomu, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas saskaņā ar spēkā esošajiem piegādes līgumiem;

- b) skaidrs apraksts par atbalsta pasākumiem, kas ieviesti, un atbalsta pasākumiem, kas plānoti valsts līmenī, lai aizstātu dabasgāzi, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas, tostarp iecerētie pakāpeniski izbeidzami daudzumi, īstenošanas atskaites punkti un grafiks un, ja tāda informācija ir pieejama, iecerētās piegāžu un piegādes maršrutu alternatīvas. Šādi pasākumi var ietvert ES platformas *Aggregate EU* izmantošanu, ievērojot Regulas (ES) 2024/1789 42. pantu, atbalsta pasākumus energouzņēmumu diversifikācijas centieniem, sadarbību reģionālajās grupās, piemēram, *CESEC* augsta līmeņa grupā, dabasgāzes importa alternatīvu – elektrifikācijas – apzināšanu, energoefektivitātes pasākumus, biogāzes, biometāna un tīrā ūdeņraža ražošanas veicināšanu, atjaunīgās enerģijas apguvi, brīvprātīgus pieprasījuma samazināšanas pasākumus vai citu dalībvalstu iespējas sekmēt piegādes diversifikāciju;
- c) apraksts par jebkādiem iespējamiem tehniskiem, līgumiskiem vai regulatīviem šķēršļiem tādas dabasgāzes aizstāšanai, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas, un iespējām minētos šķēršļus pārvarēt.
3. Dalībvalstis savus nacionālos diversifikācijas plānus paziņo Komisijai līdz 2026. gada 1. martam, izmantojot I pielikumā iekļauto veidni.
4. Komisija attiecīgā gadījumā atvieglo nacionālo dabasgāzes diversifikācijas plānu sagatavošanu un īstenošanu. Spēkā esošo piegādes līgumu pārejas posmā, ievērojot 4. pantu, Komisija koordinē ar dalībvalstīm to diversifikācijas centienus, lai apzinātu alternatīvus piegādes avotus. Jaunas piegādes varētu arī kompensēt zaudētos ieņēmumus, izmantojot esošo infrastruktūru, kas iepriekš izmantota Krievijas gāzes tranzītam. Dalībvalstis regulāri ziņo Gāzes koordinācijas grupai, kas izveidota ar Regulas (ES) 2017/1938 4. pantu, par progresu, kas panākts minēto plānu sagatavošanā, pieņemšanā un īstenošanā. Pamatojoties uz nacionālajiem diversifikācijas plāniem, Komisija novērtē, kā tiek īstenota tādas gāzes izmantošanas pakāpeniska izbeigšana, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas, un ziņo par to Gāzes koordinācijas grupai saskaņā ar šīs regulas 13. pantu.

Nacionālie naftas diversifikācijas plāni

1. Dalībvalsts, kas importē naftu, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas, izstrādā diversifikācijas plānu, kurā aprakstīti pasākumi, atskaites punkti un iespējamie šķēršļi tās naftas piegāžu diversifikācijai, lai līdz 2028. gada 1. janvārim pārtrauktu tādas naftas importu, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas.
2. Nacionālajā naftas diversifikācijas plānā iekļauj visu turpmāk minēto:
 - a) pieejamā informācija par tiešā vai netiešā naftas importa apjomu no Krievijas Federācijas saskaņā ar spēkā esošajiem piegādes līgumiem;
 - b) pasākumi, kas plānoti valsts līmenī, lai aizstātu naftu, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas, tostarp iecerētie pakāpeniski izbeidzami daudzumi, īstenošanas atskaites punkti un grafiks un piegāžu un piegādes maršrutu alternatīvas vai citu dalībvalstu iespējas sekmēt piegādes diversifikāciju;
 - c) iespējamie tehniskie, līgumiskie vai regulatīvie šķēršļi tādas naftas aizstāšanai, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas, un iespējas minētos šķēršļus pārvarēt.
3. Dalībvalstis savus nacionālos diversifikācijas plānus paziņo Komisijai līdz 2026. gada 1. martam, izmantojot II pielikumā iekļauto veidni.

4. Komisija attiecīgā gadījumā atvieglo nacionālo naftas diversifikācijas plānu sagatavošanu un īstenošanu. Komisija palīdz dalībvalstu sadarbībā, kad tās īsteno nacionālos diversifikācijas plānus. Dalībvalstis regulāri ziņo Naftas koordinācijas grupai, kas izveidota ar Padomes Direktīvas 2009/119/EK ¹⁰ 17. pantu, par progresu, kas panākts minēto nacionālo diversifikācijas plānu sagatavošanā, pieņemšanā un īstenošanā.
5. Ja nacionālajā naftas diversifikācijas plānā ir identificēts risks, ka līdz 2028. gada 1. janvārim varētu netikt panākta tādas naftas izmantošanas pakāpeniska izbeigšana, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas, Komisija pēc nacionālā diversifikācijas plāna novērtēšanas un trīs mēnešu laikā pēc nacionālā diversifikācijas plāna iesniegšanas var attiecīgajai dalībvalstij sniegt ieteikumu par to, kā savlaicīgi panākt minēto pakāpenisko izbeigšanu. Pēc minētā ieteikuma dalībvalsts trīs mēnešu laikā atjaunina savu diversifikācijas plānu, ņemot vērā Komisijas ieteikumu.

¹⁰ Padomes Direktīva 2009/119/EK (2009. gada 14. septembris), ar ko dalībvalstīm uzliek pienākumu uzturēt jēlnaftas un/vai naftas produktu obligātas rezerves (OV L 265, 9.10.2009., 9. lpp.).

GĀZES PIEGĀDES DROŠĪBAS UZRAUDZĪBA

13. pants

Grozījumi Regulā (ES) 2017/1938

Regulu (ES) 2017/1938 groza šādi:

1) regulas 2. pantam pievieno šādu 33) un 34) punktu:

“33) ““ņem vai maksā” noteikums” ir līguma noteikums, kas uzliek pircējam pienākumu noteiktā periodā vai nu pieņemt piegādi, vai arī samaksāt par noteiktu minimālo gāzes daudzumu neatkarīgi no tā, vai gāze faktiski tiek saņemta;

34) ““piegādā vai maksā” noteikumi” ir līguma noteikums, kas uzliek pārdevējam pienākumu maksāt līgumisku naudas sodu gāzes nepiegādāšanas gadījumā.”;

2) regulas 14. panta 6. punktu groza šādi:

a) punkta pirmajai daļai pievieno šādu c) apakšpunktu:

“c) Komisijai un attiecīgajām kompetentajām iestādēm šādu informāciju par tādas dabasgāzes piegādes līgumiem, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas:

- i) informācija, kas minēta Regulas (ES) XX/2025 [šīs regulas] 7. panta 1. punktā;
- ii) informācija par piegādājamajiem un saņemamajiem daudzumiem, tostarp iespējamā elastība saskaņā ar “*ņem vai maksā*” noteikumiem vai “piegādā vai maksā” noteikumiem;
- iii) piegādes grafiki (SDG) vai nominācijas (cauruļvadu gāze);
- iv) iespējamās līgumiskās elastības attiecībā uz gada nolīgtajiem daudzumiem, tostarp izlīdzināšanas daudzumiem;
- v) gāzes piegādes apturēšanas vai izbeigšanas nosacījumi, tostarp *force majeure* noteikumi;
- vi) informācija par to, kuri tiesību akti reglamentē līgumu un kurš šķīrējtiesas mehānisms ir izvēlēts;
- vii) citu tādu komercīgumu būtiskākie elementi, kas ir būtiski gāzes piegādes līguma izpildei, izņemot informāciju par cenu.”;

b) punktam pievieno šādu daļu:

“Informāciju, kas minēta c) apakšpunktā, par katru līgumu sniedz dezagregētā formātā, tostarp attiecīgās teksta daļas pilnā apjomā, izņemot informāciju par cenu, jo īpaši tad, ja pilnīgas zināšanas par līguma noteikumu formulējumu ir būtiskas gāzes piegādes drošības novērtēšanai vai ja daži līguma noteikumi ir savstarpēji saistīti.”;

3) regulas 17. panta otro daļu aizstāj ar šādu:

“Komisija pastāvīgi uzrauga, kādā mērā Savienības energosistēma ir eksponēta tādas gāzes piegādēm, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas, jo īpaši, balstoties uz informāciju, kas Komisijai un kompetentajām iestādēm paziņota saskaņā 14. panta 6. punkta c) apakšpunktu.

Pamatojoties uz Regulas (ES) XX/2025 11. pantā minētajiem nacionālajiem diversifikācijas plāniem, Komisija novērtē, kā saskaņā ar minēto regulu valstu, reģionālā un Savienības līmenī tiek īstenota tādas gāzes izmantošanas pakāpeniska izbeigšana, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas. Minētajā novērtējumā iekļauj arī izvērtējumu par to, cik efektīva ir informācijas apmaiņa un sadarbība starp attiecīgajām iestādēm, un vajadzības gadījumā tajā ir izklāstīti ieteikumi to uzlabošanai. Par šo novērtējumu ziņo Gāzes koordinācijas grupai.

Balstoties uz trešajā daļā minēto novērtējumu, Komisija publicē gada ziņojumu, kurā sniedz visaptverošu pārskatu par progresu, ko dalībvalstis panākušas savu nacionālo diversifikācijas plānu īstenošanā.

Attiecīgā gadījumā Komisija trīs mēnešu laikā pēc diversifikācijas plāna paziņošanas var sniegt ieteikumu, kurā norādītas iespējamās darbības un pasākumi, kas palīdzētu nodrošināt gāzes piegādes drošu diversifikāciju un savlaicīgu tādas gāzes izmantošanas pakāpenisku izbeigšanu, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas.

Attiecīgās dalībvalstis trīs mēnešu laikā atjaunina savus nacionālos diversifikācijas plānus, ņemot vērā Komisijas ieteikumu.”.

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

14. pants

Dienesta noslēpums

1. Uz konfidenciālu informāciju, kas saņemta, ar ko veikta apmaiņa vai kas nosūtīta saskaņā ar šo regulu, attiecas šajā pantā paredzētie nosacījumi par dienesta noslēpumu.
2. Dienesta noslēpuma ievērošanas pienākums attiecas uz visām personām, ko nodarbina vai ir nodarbinājušas šīs regulas īstenošanā iesaistītās iestādes, un uz jebkuru fizisku vai juridisku personu, kurai attiecīgās iestādes ir deleģējušas savas pilnvaras, tostarp arī attiecīgo iestāžu nolīgtiem revidentiem un ekspertiem.
3. Informāciju, uz ko attiecas dienesta noslēpums, nevar atklāt nevienai citai personai vai iestādei citādi, nekā ir paredzēts Savienības vai valsts tiesību noteikumos.
4. Visu informāciju, ar ko attiecīgās iestādes vai dalībvalstis apmainās saskaņā ar šo regulu un kas attiecas uz darījumu vai darbības apstākļiem vai citiem ekonomiska vai personiska rakstura jautājumiem, uzskata par konfidenciālu, un tai piemēro dienesta noslēpuma prasības, izņemot tad, ja attiecīgā iestāde, sniedzot šādu informāciju, norāda, ka to var izpaust, kā arī tad, ja tas tiek prasīts saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem vai ja šāda izpaušana ir nepieciešama tiesvedībai.

Uzraudzība un pārskatīšana

1. Komisija pastāvīgi uzrauga Savienības enerģijas tirgus attīstību, jo īpaši tādos jautājumos kā iespējamā atkarība no gāzes piegādēm vai citi enerģijas piegādes drošības riski saistībā ar enerģijas importu no Krievijas Federācijas. Līdz [OV: lūgums ievietot datumu – divi gadi pēc šīs regulas stāšanās spēkā] Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šīs regulas īstenošanu.
2. Pēkšņu un būtisku notikumu gadījumā, kas nopietni apdraud enerģijas piegādes drošību vienā vai vairākās dalībvalstīs, Komisija var uz laiku pilnībā vai daļēji apturēt šīs regulas II nodaļas piemērošanu vienā vai vairākās dalībvalstīs. Šādā situācijā Komisija var arī apturēt prasību par iepriekšēju atļauju, ievērojot 7. panta 2. punktu. Komisijas lēmumā ir ietverti konkrēti nosacījumi, jo īpaši, lai nodrošinātu, ka apturēšana attiecas tikai uz apdraudējuma novēršanu. Komisija informē Gāzes koordinācijas grupu par jebkuru apturēšanu.

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šīs regulas 3. un 4. pantu piemēro no [OV: lūgums ievietot datumu – sešas nedēļas pēc šīs regulas stāšanās spēkā].

Šīs regulas 7. panta 1., 4. un 5. punktu piemēro no [OV: lūgums ievietot datumu – sešas nedēļas mīnus viens mēnesis pēc šīs regulas stāšanās spēkā].

Šīs regulas 7. panta 2. punktu piemēro no [OV: lūgums ievietot datumu – sešas nedēļas mīnus piecas darba dienas pēc šīs regulas stāšanās spēkā].

Šī regula neskar ar SDG saistītā aizlieguma piemērošanu, kas noteikts [Padomes Regulā (ES) Nr. 833/2014]¹¹, kuru piemēro un ievēro neatkarīgi no šīs regulas noteikumiem.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

[Vieta], ...

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs/priekšsēdētāja

¹¹ OV: lūgums ievietot atjauninātu atsauci.

I PIELIKUMS

NACIONĀLO DABASGĀZES DIVERSIFIKĀCIJAS PLĀNU VEIDNE

Šī veidne ir paredzēta valstu iestādēm, kas izstrādā 11. pantā paredzēto nacionālo diversifikācijas plānu. Tajā iekļauj šādas ziņas.

Vispārīga informācija

Par šā plāna sagatavošanu atbildīgās iestādes nosaukums	
Gāzes sistēmas apraksts. Jāapraksta: i) pieprasījums pēc gāzes; ii) piegāžu struktūra, ņemot vērā atkarību no Krievijas piegādēm.	

Galvenā informācija par tādas gāzes importu, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas uz dalībvalsti

Atsauce uz atsevišķiem līgumiem, par ko importētāji paziņojuši kompetentajām iestādēm un Komisijai.	
[...]	

Kopējie nolīgtie tādas gāzes daudzumi, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas, kas piegādājami dalībvalstī. Te ietilpst līgumiskās elastības iespējas un piegādes punkts (starpsavienojuma punkts, importa punkts, SDG terminālis utt.).	
--	--

Tādas dabasgāzes aizstāšanas pasākumu apraksts, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas.

3.1. Aprakstā ietver šādus elementus.

Diversifikācijas varianti: i) alternatīvas piegādes; ii) alternatīvi piegāžu maršruti; iii) pieprasījuma agregēšana.	
Pasākuma un tā mērķu apraksts, tostarp daudzumi, kurus paredzēts pakāpeniski izbeigt, un starpposmi vairākposmu pasākuma gadījumā.	
Īstenošanas grafiks	
Pasākumu ietekme uz energosistēmu, tostarp uz plūsmas modeļiem, infrastruktūras jaudu, tarifiem utt.	
Ietekme uz kaimiņos esošajām dalībvalstīm.	

Tehniskie, līgumiskie vai regulatīvie šķēršļi tādas gāzes aizstāšanai, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas.

Tehniskie, līgumiskie vai regulatīvie šķēršļi	
Šķēršļu pārvarēšanas iespējas un grafiks	

Kategorija	Apjomu aizstāšana pakāpeniskai izbeigšanai ¹²
Prasītā informācija	To pasākumu apraksts, kas ieviesti un plānoti valsts līmenī, lai aizstātu atlikušos dabasgāzes apjomus, kuru izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kuri tieši vai netieši eksportēti no Krievijas Federācijas i) daudzumi, kurus paredzēts pakāpeniski izbeigt ar katru pasākumu, ii) īstenošanas grafiks (sākums un beigas), iii) alternatīvas piegādes un piegādes maršruti
Cauruļvadu gāze	
SDG	

¹² Šādi pasākumi var ietvert ES platformas *Aggregate EU* izmantošanu, ievērojot Regulas (ES) 2024/1789 42. pantu, atbalsta pasākumus energouzņēmumu diversifikācijas centieniem, sadarbību reģionālajās grupās, piemēram, Centrāleiropas un Dienvidaustrumeiropas enerģētiskās savienotības (*CESEC*) augsta līmeņa grupā, dabasgāzes importa alternatīvu – elektrifikācijas – apzināšanu, energoefektivitātes pasākumus, biogāzes, biometāna un tīrā ūdeņraža ražošanas veicināšanu, atjaunīgās enerģijas izvēršanu vai brīvprātīgus pieprasījuma samazināšanas pasākumus.

II PIELIKUMS

NACIONĀLO NAFTAS DIVERSIFIKĀCIJAS PLĀNU VEIDNE

Šī veidne ir paredzēta valstu iestādēm, kas izstrādā 12. pantā paredzēto detalizēto nacionālo diversifikācijas plānu. Tajā ietver šādu informāciju.

Vispārīga informācija

Par šā plāna sagatavošanu atbildīgās iestādes nosaukums	
Naftas sistēmas apraksts. Jāapraksta: i) pieprasījums pēc naftas; ii) piegāžu struktūra, ņemot vērā atkarību no Krievijas piegādēm.	

Galvenā informācija par tādas naftas importu, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas uz dalībvalsti

Kopējie nolīgtie Krievijas naftas daudzumi, kas piegādājami dalībvalstī. Ietver līgumsaistību beigu datumu.	
Informācija par dažādu ieinteresēto personu (pārdevēja, importētāja un pircēja) identitāti.	

Tādas naftas aizstāšanas pasākumu apraksts, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas.

Aprakstā ietver šādus elementus.

Diversifikācijas varianti: i) alternatīvas piegādes; ii) alternatīvi piegāžu maršruti.	
Pasākuma un tā mērķu apraksts, tostarp daudzumi, kurus paredzēts pakāpeniski izbeigt, un starpposmi vairākposmu pasākuma gadījumā.	
Īstenošanas grafiks	
Pasākumu ietekme uz energosistēmu, tostarp uz plūsmas modeļiem, infrastruktūras jaudu, tarifiem utt.	
Ietekme uz kaimiņos esošajām dalībvalstīm.	

Tehniskie, līgumiskie vai regulatīvie šķēršļi tādas naftas aizstāšanai, kuras izcelsme ir Krievijas Federācijā vai kura tiek tieši vai netieši eksportēta no Krievijas Federācijas.

Tehniskie, līgumiskie vai regulatīvie šķēršļi	
Šķēršļu pārvarēšanas iespējas un grafiks	